

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 13. Quoniam ad Dignitates eligendi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Ex Novo.

Vos estis sal terra. Matth. 5. 13. Ut contineat illos in munere, apponit illis vilem originem ex terra. Sylveira hic q. 5.

Vos estis sal terra, vos estis lux Mundi. ib. Cur prius sal vocat, quam lucem? Sal quid vile; lux excellens & nobilis. Et qui in dignitatis est apice, prius, & maxime, ante oculos habeat, quod est humile; ne essetur. Id. hic. q. 9.

Esurvi, & dedistis mihi &c. Matth. 25. 35. ita Dominus dicit, cum venerit in sede majestatis suae. Mirum, quod Dominus in gloria, & majestate tanta, de paupertate, & antiquis suis miseris, ita recorderetur. Cur non adducuntur alia justorum merita? fides in DEum, fortitudo, patientia? sed cur tantum fames, sitis, nuditas, & miseria, è memoria excidat. Sylveira in Jo. 1. q. 19.

Ille verò dicebas, quia ego sum. Jo. 9. 9. Qui divinò afflatur spiritu, non erubescunt abjecta secundum carnem natalicia memorare; nec favoribus divinis evechi dedignantur priorem mendicitatem fateri, dicentes: quia ego sum ille pauperulus, ille obscuris natus parentibus. Baeza hic t. 2. l. 10. cap. 3. §. 11.

Dominus Petrum laudans, patris ejus meminit: *beatus es Simon Bariona.* Matth. 16. 17. Et etiam, dum illum summum Pontificem creavit Jo. 21. 15. *Simon Joannis, diligis me?* Cur tali occasione patris mentionem facit? quia vult, ut quoties Christianus ad dignitatem evehitur, paupertatis suae, vilitatis generis; & cujus sit filius? recorderetur: ut hac memoriâ vinum honoris temperet. Diez, conc. 2. in festo SS. Petri, & Pauli. Cur non dixit, Simon Petre? ne, qui orbi praeficiebatur, ortus sui oblivisceretur vilitatem; sed antiqui hominis tinnit ante oculos haberet avitam, pauperem, angustam, parentum domum; quò se maxime in virtute confirmaret. Baeza l. 5. c. 6. §. 7.

Viligijs primus Elector Moguntinus tempore Ottonis secundi obscurò loco natus, parente rotariò, in conclavibus suis rotas fecit effigiari, cum lemmate: *Willegh/willeggh; deiner Ankunft nicht vergiff.*

§. XIII.

Quinam ad Dignitates eligendi, & assumendi.

Primò

Renuentes, & non ambientes.

Ex Veteri.

Fecit, cum ascendere super currum suum secundum. Gen. 41. 43. Joseph quasi vi illatâ intruditur. Sylveira in Luc. 10. quæst. 6.

Applica quoq; ad te Aaron. Ex. 28. 1. Ad quid accersitur Aaron? ut Sacerdotiò fungatur coram Domino. Non quaerit Sacerdotium; sed ad hoc quaeritur: forsân quaerens non consecuturus, de Castillo illat. 9.

Tolle Josue. Num. 27. 18. Significat quandam deductionem non voluntariam. Escobar t. 3. Colloq. Chr. sect. 2. Obs. 1.

Quæstio Dominus sibi virum juxta cor suum. 1. Reg. 13. 14. Et Pl. 88. 21. *inveni David servum meum, oleo sancto unxi eum.* David à Domino inventus, postquam illum quaesivit, non inter alios expectantem eligit, sed singulariter eam fugientem, q. d. David ubi es? ubi ille, qui fugit honores? denique fugientem honor, & gloria, comprehendit. Escobar. t. 1. mir. Chr. sect. 4. Obs. 2.

AAA Domine DEUS, ecce nescio loqui. Jer. 1. 6. Et tamen ait DEUS: *Ecce constitui te hodie, &c.* v. 10. Quid in blefo Jeremia vidit Deus, ut eum ita amaret, & promitteret tam felicem exitum? nullas in corde alebat appetitiones, non cogitabat elevationem. c. 17. 16. *diem hominis non desideravi.* Gilbertus serm. sup. Cant. nescio, quò pacto sibi advertatur, & alterutro se obscurot dies Domini, & dies hominis? siquidem, dum alter exoritur, alter reconditur. Diem, inquit, hominis non concupivi, id est, humanum favorem, hominum gloriam; & inter reliquos, imò præ reliquis, spectabilis videri. Oliva t. 3. conc. 24. die S. Lucia.

Ex Novo.

Assumptus est in caelum. Marci 16. 19. *Ferebatur in caelum.* Luc. 24. 51. *Elevatus est.* Act. 1. 9. Omnes in passiva significatione locuti: innuentes, Dominum, & servos ejus, qui verè magni sunt, ad honorem sibi debitum tractos potius, & assumptos, quam euntes venire. Incert. Auth.

Nisquam angelos apprehendit; sed semen Abrahæ apprehendit. Hebr. 2. 16. S. Chryf. hom. 5. hic. quid est, quod dixit, *apprehendit?* non apprehendit naturam angelorum, sed nostram. Quare non dixit, suscepit? sed istò verbo usus est, *apprehendit?* ex metaphora insequentium eos, qui aversi sunt; & omnia facientium, ut fugientes occupent, & ut resiliens apprehendere valeant. Aufugientem quippe ab ipso naturam humanam, & procul aufugientem, insecutus apprehendit. q. d. quia Angeli magnò numero, temerariò ausu, ad Dei sedem aspirarunt! homo autem, & maxime Abraham, pater multarum gentium, vilitatem originis recognoscens, divinum consortium refugiens, pulverem se, & cinerem reputans; Gen. 18. 27. idea ejus semen apprehendit. Honor insecutus fugientes se, deseruit quærentes se.

Moses negavit se esse filium filie Pharaonis. Hebr. 11. 24. Verum ipsa dignitatis, & divitiarum, fuga, auxit dignitatem. *Ecce constitui te DEum Pharaonis.* Ex. 7. 1. S. Ambr. in Pl. 118. fugiendo potentiam potentior factus est: factus est enim in DEum regi Pharaoni. Naxera in Jos. 1. §. 38.

Quisquis dominari non appetit, is profectò fructuosè præest cæteris instituentis. S. Bern. f. 18.

Non volentes, neque currentes assumite; sed cunctantes, & renuentes; qui regibus Joannem exhibi-

exhibeant, Ægyptijs Moysem, fornicantibus Phinees, Eliam idololatris, Elisæum avaris, Petrum mentientibus, Paulum blasphemantibus, negotiantibus Christum. S. Bern. de confid. l. 4. c. 4.

Cancer. Lem: *Retrosedens accedit.* Per demissionem ad honores. Masenius in symbol.

Secundò

Digni, apti, meriti; non indigni.

Minimus, juxta ætatem suam. Gen. 43. 33. Hæc est norma prudentiæ, lex justitiæ, juxta ætatem, & merita, loca impertire. Non quia aliquis plus amatur, ideo reliquis debet anteferi. Inter Apostolos magis dilectus Joannes; at non idcirco Caput aliorum electus. Plura dedit Joseph Benjaminis; hoc declarat ejus amorem, locus commendat justitiæ. 2. Humilitas fecit digniorem pluribus gratijs; plurima accipit in novissimo sedens loco. 3. Fuit figura Joannis in ultima cœna favore majori præ aliis affectus. Alvarez Gen. 43. Illustr. 222.

Ego tuli Levitas à filiis Israel pro omni primogenito. Num. 3. 12. Origen. hom. 3. hic notat: Levitas assumi pro primogenitis; cum tamen, ut refertur Gen. 49. 3. Levi non fuerit primogenitus Israel, sed Ruben, secundus Simeon, tertius Levi. quomodo ergo Levitæ in primogenitos assumuntur? Quia apud Deum non illi primogeniti habentur, qui corporeâ nativitate præcedunt, sed meritis, de Cassillo Illat. 3.

Montes in circuitu ejus. Pl. 124. 2. Deus Mundi gubernator non patitur circa se apponi colles vulgaris peritiæ, montes expetit virtutis admirabilis, quæ vincant industriam vulgi. *Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles.* Cant. 2. 8. Oliva t. 3. conc. 17. die 3. Ven. in Quadr.

Sicut qui mittit lapidem in acervum Mercurij; ita qui tribuit insipienti honorem. Prov. 26. 8. Hoc proverbium manavit à superstitione, & cultu Mercurij. q. d. sicut ad statuam Mercurij lapides mittere honoris causâ, summa dementia est, quia statua Mercurij aut lapis est, aut lignum nihil sentiens; ita stulto homini honorem tribuere inscitia est. Cornelius hic.

Cito proferre stolam primam. Luc. 15. 22. Non tamen legitur, illi datus primus locus: habebat enim seniorem fratrem, cui locus ille meritò reservabatur. Alvarez Gen. 43. Illustr. 226.

Scholares pueri, & impuberes adolescentuli, ob sanguinis dignitatem, promoventur ad Ecclesiasticas dignitates; & de sub ferula transferuntur ad principandum presbyteris: lætiores interim, quòd virgas evaserint, quàm quòd meruerint principatum. Sancti Bernard. ep. 42.

Quid est dignitas in indigno? nisi ornamentum in luto. Et ideo cunctos, qui sacri altaris suggestu eminent, tantum oportet excellere meritò, quantum gradu. Salvianus ad Eccl. Cath. l. 2.

Facem ponite, non dico in infima Lunæ sphaera, sed in infima regione aeris, situ altiore, quàm opus sit; lux illa statim evanescet; quæ in cubiculis admota noctem mutat in diem. Si horologio grandi tollas pondera gravia, eaque appendas exili; mole oppressum ita rotarum cursum præcipitabit, ut horæ momentis affluant, & dies horæ quadrante excurrant. Sic evenit, cum inepti judices sunt rerum magnarum. Oliva t. 3. conc. 17. die 3. Ven. Quadr.

Est facetum adagium Plutarchi: capram gestare non valeo, bovem tamen superimponere labore.

Tertiò

Boni, & probi.

Elegerrunt bonos in vasa. Math. 13. 48. Quò significatur, nè in capita promoveant inidoneos, & dignos repellant. Hujus doctrinæ academia arca Noe Gen. 6. belluæ ad carinam; homines, & volucres in tabulatione summa. Castellus, licet arca rectori blandiretur, & familiæ delicias faceret; ovis, licet ei lac, & lanam daret; non tamen admissi ad tabulatum summum, in quo agebat corvus, quanquam fugitivus, quia volucris erat. Idem ordo servatus in statua Nabuchodonosori, Dan. 2. 34. Statuæ caput ex auro. Sed major schola ordinis ad sedem agni regnantis Apoc. 4. 6. *in conspectu sedis sanquam mare vitreum.* Cur non sol? quia hic nullò optimi, pessimive discrimine, tam citata, quàm rosæ, præstat maturitatem; ranam juvat, & hominem; plumbum, & aurum. At mare, quæ indigna sunt, expellit constanter; & pretiosa amanter fovet; cadavera, & algam, in littus ejicit; in gremio retinet corallia purpurata, & margarita candentia. Il. 7. 15. *ut sciat reprobare malum, & eligere bonum.* Dicitur in folio sedens à mari, non promovere indignos, sed expellere; amplecti bonos & dignos. Oliva t. 1. conc. 13. in festo S. Lucae.

Cum dies factus esset, vocavit Discipulos suos. Luc. 6. 13. q. d. factâ die clarâ eligit: ut doceat quòd, qui assumendus est in ministerium Ecclesiæ, sit ex omni parte cognitus, visus, & probatus. Sylveira in Matth. 12. c. 4.

Antistes Ecclesiæ, qui virtutibus, & sapientiâ, fulgere debuerat, aurò nitet, & sericò: & animarum ornatus hodie in corporis cultum permutatus est. Favore, non meritò, Ecclesia regitur; & ad curam gregis non sapiens pastor, sed potens, queritur; non innocens, sed dives: & qui populum magis potentiâ opprimat, quàm vitâ ædificet. Sancti Thom. Villan. f. 4. Nat. Dom.

Quartò
Non mali.

Vidi servos in equis &c. Ecclæ. 10. 7. S. Greg. 31. moral. c. 10. Equi nomine dignitas temporalis accipitur, Salomone testante, qui ait: *vidi servos in equis*. Omnis quippe, qui peccat, servus est peccati: & servi in equis sunt, cum peccatores presentis vitæ dignitatibus efferruntur. Principes verò quasi servi ambulant: cum multos, dignitate virtutum plenos, nullus honor erigit; sed summa hic adversitas velut indignos, deorsum premit. Cornelius hic.

Subter eam (arborem) habitabant animalia & bestia; & in ramis ejus conversabantur volucres cæli. Dan. 4. 9. Per animalia, & bestias intellige homines animales; mentes carnales, & sæculares: per volucres, accipe spirituales; honorum studiorum, & sanctorum desideriorum alis ad cœlestia volantes. Discant Prælati nostri, discant hic, quid facere debeant; discant, inquam, indisciplinatos mores premere, bonos attollere, & honorare. Quid, quaeso, hoc genus monstri est; quòd nostri temporis arbores, ursos, & leones, & alias hujusmodi quaslibet bestiales mentes, portent in ramis; volucres verò cœli, contra conditionis jura, Creatorisque instituta, premunt in imis? Quoties ego ipse *vidi*, vidensque ingemui, *impium super exaltatum Pl. 36. 35. & elevatum super cedros Libani!* Quid, quaeso, eis aliud, quàm ruinam paratis? dum eos ad alta suspenditis, & quasi in ramis portatis. Quid aliud, quis suo sublimatori, vel potius subvertori, daturus est in fine, in ipso confinio

ruinæ? nisi: *quia elevans alligasti me.* Rich. à Sanct. Victore de erud. hom. inter. l. 2. cap. 17.

Miscellanea de Dignitatibus.

Dixit ostiaria. Jo. 18. 16. Non est mirum, si Christum negat in curia, qui introducitur ab ancilla. Ingressus enim in atrium Pontificis, est ingressus ad dignitates Ecclesiasticas. Ancilla introducens est Caro vel carnalis parentela; & qui sic per Carnem intrant; fures sunt, & trones. Ipsi enim non per sanguinem Christi, quò linitum debet esse ostium, intrant; sed per sanguinem proprium: cum tamen præcipitur Ex. 12. quòd postes linitantur sanguine agni. Hugo Card. hic.

Propter hoc dignitates posticæ sunt, ut major pietas ostendatur: mirabilis etenim, quando quis in divitijs, & potentia agens, fuerit talis. Sanct. Chryl. hom. 22. in acta.

Monstruosa res, gradus summus, & animus infimus; sedes prima, & ima; lingua magniloqua, & manus otiosa; sermo multus, & fructus nullus; vultus gravis & actus levis; ingens auctoritas, & nutans subtilitas. S. Bernard. l. 2. de confid. ad Eugenium. c. 7.

Joannes X. Pont. ex humili genere ad summum Pontificatum evehctus, in annulo pretiosum lapidem pro sympolo usurpavit cum lem: *Tunc gutta, nunc gemma.* quia ex aquæ guttis, sole cooperante, coalescunt. Masenius l. 2. argut.

Fumus. Lem. *Ascendendo defuit.*

TITULUS IX.

DIJ.

Ansæres Romana Capitolia à Gallo hoste servaverunt. Meritò debes illis Roma, quòd regnas: Dij tui dormiebant, & ansæres vigilabant. Ideo illis diebus anseri sacrificas, non Jovi: cedunt enim Dij vestris anseribus, à quibus se sciunt esse defensos; nè & ipsi ab hoste caperentur. Sanctus Ambrosius l. 5. hexam. cap. 13.

Utile esse civitatibus, dicit varro, ut se viri fortes, etiam si falsum sit, ex Dijs genitos esse credant: ut eò modò animus humanus, velut divina stirpis si luciam gerens, res magnas aggredientas præsumat audacius, agat vehementius; & ob hoc impleat ipsa securitate, felicitus. S. Aug. de Civit. lib. 3. c. 4.

Complures, non modò veteres, verum etiam ætatis nostræ, cum amantissimos quosque amisissent patres, cognatos, & uxores; plurimæ item orbata viris, quos omnes natura prodidit, fuisse mortales: hos, atque has, per immodicum affectum atque luctum, pinxere; sicque, pictis, seu fictis, hostias immolaverunt. Quos secuta posteritas ob elegantiam fictionis, artificisque peritiam, illos ut Deos coluerunt. S. Athanasius Alexandr. libro contra Gentiles.

Quæ quisque pulcherrima animadverterat, ea sibi, tanquam Deos, præstituit. Siqui autem affectionibus & morbis, animi, plus quò dedit erant; has ipsas sive perturbationes, sive morbos, Deos esse putarunt; vel Dijs saltem eos consecrarunt. Iracundiam scilicet, coedes, Lasciviam, Ebrietatem &c. S. Greg. Naz. or. 2. de relecta rat.

Cum aberrarint quidam ab uno Deo diversimodè multi sentiebant: ac alij quidem solem ponebant; ut occidente sole, noctis tempore, sinè Deo essent: alij verò Lunam; ut in die Deum non haberent. Alij amore mulierum furentes, nude mulieris idolum in sublimi statuente adorabant; ut cupiditas illorum appareret. Alij verò ob auri splendorem in stuporem redacti, hociussum, & cœteras materias, Deos finxerunt. S. Cyrill. Jerof. Catech. 4.

Ausi sunt nonnulli impiè unum Deum dividere sermone; & aliqui dicebant: alium esse animæ opificem, & Dominum; alium verò Corporum; absque ratione, simul & pietate, docentes. Quomodo enim duorum Dominorum unus homo servus esset; cum Dominus dicat in Evangelio. Math. 6. 24. *nemo potest duobus dominis servire.* Id. ib.

Titu-